

Minimiurval i resistensbesked

Detta dokument är en rekommendation för vilka antibiotika som normalt bör ingå i resistensbesked för de bakteriefynd som bedömts som kliniskt relevanta.

Antibiotikavalet är beroende både av bakterieart och provlokal. Dokumentet är indelat efter bakterieart eller grupp av arter och sedan efter provlokal och typ av odling.

Anpassning till lokala förhållanden kan krävas. Ibland kan det också finnas anledning att utöver de antibiotika som föreslås också undersöka vissa art-antibiotika-kombinationer av rent epidemiologiska skäl.

Observera att föreslagna antibiotika i resistensbeskedet inte alltid motsvarar de substanser som ska användas vid det tekniska utförandet av resistensbestämningen.

En komplett lista över samtliga användbara medel per bakteriegrupp där standardiserad metodologi kan användas för resistensbestämning finns på www.nordicast.org (se "brytpunktstabeller")

Enterobacteriaceae

Blododling/ övriga djupa odlingar: Aminoglykosid (amikacin och gentamicin eller tobramycin), cefotaxim, ceftazidim, karbapenem (meropenem bör ingå för detektion av ESBL-CARBA), kinolon, piperacillin-tazobactam, trimetoprim-sulfa

Urinodling: Amoxicillin-klavulansyra (endast E.coli, P.mirabilis, Klebsiella spp; svarsrutin efter lokal överenskommelse, ev kan resultatet hållas dolt och göras tillgängligt enbart vid förfrågan), cefadroxil (endast E.coli, P.mirabilis, Klebsiella spp), kinolon, mecillinam (endast E.coli, P.mirabilis, Klebsiella spp), nitrofurantoin (endast E.coli), trimetoprim

Utvidgning av resistensbesked vid multiresistens, urinodling: Amikacin och gentamicin eller tobramycin, amoxicillin-klavulansyra, cefotaxim, ceftazidim, karbapenem (meropenem bör ingå för detektion av ESBL-CARBA), piperacillin-tazobactam, trimetoprim-sulfa

Pediatriska alternativ: Amoxicillin-klavulansyra (endast E.coli, P.mirabilis, Klebsiella spp), ceftibuten, trimsulfa

Salmonella och Shigella

(Rutinmässig resistensbesked på fecesisolat av Salmonella rekommenderas ej).

Blod och feces: Azitromycin, cefotaxim, ceftazidim, karbapenem (meropenem bör ingå för detektion av ESBL-CARBA), ciprofloxacin, trimetoprim-sulfa

Pseudomonas

Alla provtagningslokaler: Aminoglykosid, ceftazidim, ciprofloxacin, karbapenem (använd den karbapenem som används i behandlingen, ej ertapenem), piperacillin-tazobactam

Acinetobacter

Blododling/ övriga djupa odlingar: Aminoglykosid, ciprofloxacin, karbapenem (ej ertapenem), trimetoprim-sulfa

Stenotrophomonas maltophilia

Blododling/ övriga djupa odlingar: Trimetoprim-sulfa

Stafylokker exklusive S.saprophyticus

Blododling/ övriga djupa odlingar: Aminoglykosid, isoxazolylicillin (kommentera känslighet för övriga betalaktamer), klindamycin

Hud- och mjukdelar: Fusidinsyra, isoxazolylicillin, klindamycin

Urinodling: Cefadroxil, ciprofloxacin, isoxazolylicillin trimetoprim,

Utvidgning av resistensbesked protesinfektion: Ciprofloxacin, rifampicin

Utvidgning av resistensbesked MRSA och kliniskt relevanta KNS: Linezolid, rifampicin, teikoplanin, trimetoprim-sulfa, vankomycin

Staphylococcus saprophyticus

Urinodling: Ampicillin, cefadroxil, nitrofurantoin, trimetoprim

Enterokocker

Blododling/ övriga djupa odlingar: ampicillin, gentamicin (endast vid blododling/ hjärtklaffar för att detektera höggradig aminolykosidresistens), imipenem, piperacillin-tazobactam, vankomycin

Svarsrutin efter lokal överenskommelse, ev kan resultatet hållas dolt och göras tillgängligt enbart vid förfrågan: Linezolid

Urinodling: Ampicillin, nitrofurantoin (endast E faecalis)

Svarsrutin efter lokal överenskommelse, ev kan resultatet hållas dolt och göras tillgängligt enbart vid förfrågan: Ciprofloxacin

Streptokocker grupp A, B, C, G

Blododling/ övriga djupa odlingar: Amoxicillin (endast grupp B), Bensylpenicillin, cefotaxim (vid meningit), fenoximetylpenicillin (endast grupp A,C,G), klindamycin, meropenem (vid meningit), trimetoprim-sulfa

Övre luftvägar: Erytromycin, fenoximetylpenicillin, klindamycin,

Urinodling: Ampicillin, cefadroxil, nitrofurantoin

Streptococcus pneumoniae

Blododling/ övriga djupa odlingar: Bensylpenicillin, cefalosporin parenteral (vid meningit cefotaxim), fenoximetylpenicillin kinolon, klindamycin, meropenem (vid meningit), tetracyklin (endast luftvägar), trimetoprim-sulfa

Utvidgning av resistensbesked vid ej fullt penicillinkänsliga: Amoxicillin

Övre luftvägar: Amoxicillin (endast vid ej fullt penicillinkänsliga), erytromycin, fenoximetylpenicillin, klindamycin, tetracyklin, trimetoprim-sulfa

Övriga streptokocker (viridans)

Blododling/ övriga djupa odlingar: Aminoglykosid (vid endokardit), amoxicillin, bensylpenicillin, cefalosporin parenteral (vid CNS-infektion cefotaxim), klindamycin, meropenem (vid CNS-infektion).

Haemophilus influenzae

Blododling/ övriga djupa odlingar: Ampicillin, cefalosporin parenteral (vid meningit cefotaxim), kinolon, tetracyklin, trimetoprim-sulfa

Övre luftvägar: Ampicillin, amoxicillin-klavulansyra, kinolon (endast vid multiresistens), tetracyklin, trimetoprim-sulfa

Moraxella catarrhalis

(Rutinmässig resistensbestämning i övre luftvägsprover rekommenderas ej.)

Nedre luftvägar: Amoxicillin-klavulansyra, erytromycin, tetracyklin, trimetoprim-sulfa
Svarsrutin efter lokal överenskommelse, ev kan resultatet hållas dolt och göras tillgängligt enbart vid förfrågan: Kinolon

Neisseria gonorrhoeae

Azitromycin, cefixim, ceftriaxon, ciprofloxacin, spektinomycin

Neisseria meningitidis

Blod- och likvorodling: Bensylpenicillin, cefotaxim, ciprofloxacin (för profylax), meropenem

Anaeroba bakterier

Blododling/ övriga djupa odlingar: Bensylpenicillin, karbapenem (meropenem bör ingå för detektion av karbapenemresistenta B.fragilis), klindamycin, metronidazol, piperacillin-tazobactam

Listeria

Blod- och likvorodling: Ampicillin, erytromycin, meropenem, trimetoprim-sulfa

Pasteurella multocida

Hud-och mjukdelar: Amoxicillin, cefotaxim, kinolon, tetracyklin, trimetoprim-sulfa